

Veldinventarisatie ringslang en levendbarende hagedis A37, omgeving Zwartemeer

Veldinventarisatie in opdracht van Advies- en Ingenieursbureau Oranjewoud
Opgesteld door Stichting RAVON

R.P.J.H. Struijk & W. Kujsten
Juli 2010

STICHTING RAVON
POSTBUS 1413
6501 BK NIJMEGEN
www.ravon.nl

Colofon

© 2010 Stichting RAVON, Nijmegen

Rapportnummer: 2010.100

Met duidelijke bronvermelding mag alles uit dit rapport worden overgenomen.

Tekst & samenstelling: R.P.J.H. Struijk & W. Kuijsten

Foto's en illustraties: R.P.J.H. Struijk

In opdracht van: Advies- en Ingenieursbureau Oranjewoud

Wijze van citeren: Struijk, R.P.J.H. & W. Kuijsten, 2010. Veldinventarisatie ringslang en levendbarende hagedis A37, omgeving Zwartemeer. Stichting RAVON, Nijmegen.

INHOUD

1	INLEIDING	1
2	MATERIAAL EN METHODE	3
2.1	Plangebied.....	3
2.2	Methode.....	3
3	RESULTATEN	5
3.1	Ringslang.....	5
3.2	Levendbarende hagedis.....	5
3.3	Overige soorten.....	6
4	DISCUSSIE & CONCLUSIE.....	7
4.1	Ringslang.....	7
4.2	Levendbarende hagedis.....	7
	Literatuur	9

1 INLEIDING

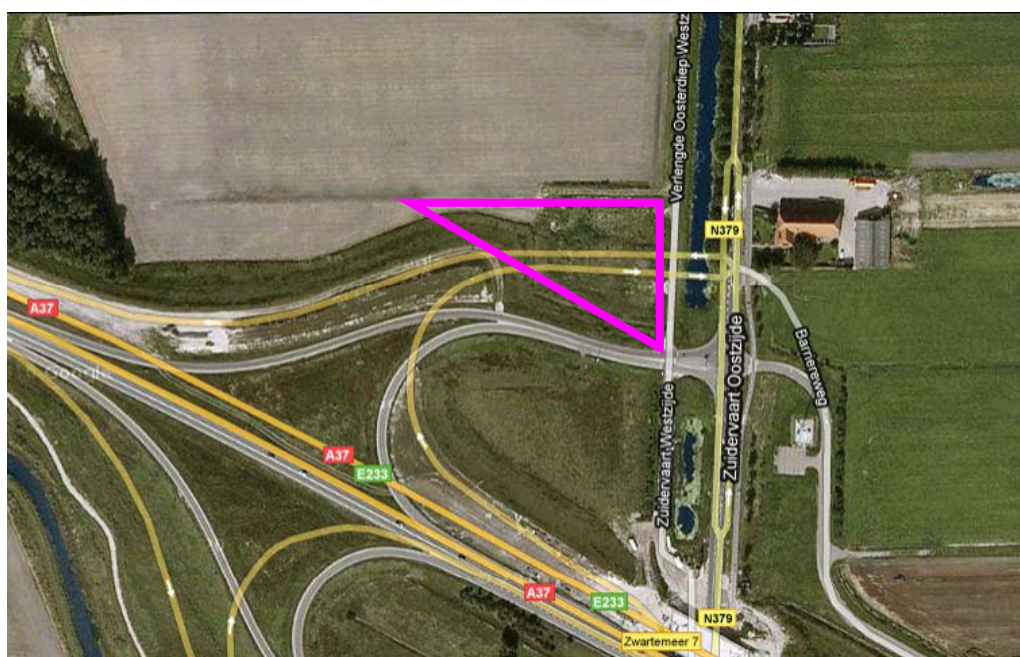
Rijkswaterstaat is voornemens om de toe- en afrit 7 Zwartemeer naar en van de rijksweg A37 aan te passen. Het vigerend bestemmingsplan staat deze aanpassing voor wat betreft een klein perceel niet toe. Wegens deze strijdigheid is voor dit perceel het opstellen van een nieuw bestemmingsplan noodzakelijk. Om de plannen juridisch-planologisch mogelijk te maken is een toets op ecologische waarden van het plangebied gedaan (Kamerling, 2010). Op basis van deze natuurtoets is aanvullend onderzoek naar het voorkomen van de ringslang en levendbarende hagedis voorgesteld. De Stichting RAVON is verzocht dit onderzoek uit te voeren.

2 MATERIAAL EN METHODE

2.1 Plangebied

Het onderzoeksgebied bevindt zich langs de A37 ter hoogte van afrit 7 Zwartemeer. Het gebiedje ligt tussen intensief agrarische gronden en de rijksweg A37 afrit Zwartemeer in. Aan de westkant sluit het aan op een smalle ruigtestrook met hoog opgaande bomen. Deze zone sluit aan op de veenbeek de Runde die zuidwaarts naar het Bargerveen loopt en sinds 2009 als ecologische verbindingszone is ingericht.

Figuur 1: Ligging van het onderzoeksgebied (paars)

2.2 Methode

Om vast te stellen of de ringslang en/of levendbarende hagedis binnen het onderzoeksgebied voorkomen en/of dat het aannemelijk is dat dit zo is, zijn twee onderzoeksronden uitgevoerd (6 juli en 12 juli 2010). De veldbezoeken zijn door ervaren medewerkers van RAVON uitgevoerd. Hoewel de maand juli door hoge temperaturen minder geschikt is voor het inventariseren van reptielen, zijn de rondes onder redelijk gunstige weersomstandigheden uitgevoerd. Tevens zijn verspreidingsgegevens uit de RAVON Databank geraadpleegd. Andere soorten, zoals amfibieën en vissen die tijdens het onderzoek zijn aangetroffen, zijn tevens genoteerd. Alle waarnemingen zijn ingevoerd in de online invoermodule www.telmee.nl.

3 RESULTATEN

3.1 Ringslang

Tijdens beide veldbezoeken zijn geen ringslangen in het onderzoeksterrein aangetroffen. Ook in de directe omgeving zijn geen exemplaren waargenomen. In de RAVON Databank zijn geen gegevens van uit het plangebied aanwezig. De soort is vanaf 1995 op ca. vier kilometer afstand in het Bargerveen waargenomen. Beide waarnemingen zijn zeer recent (2008).

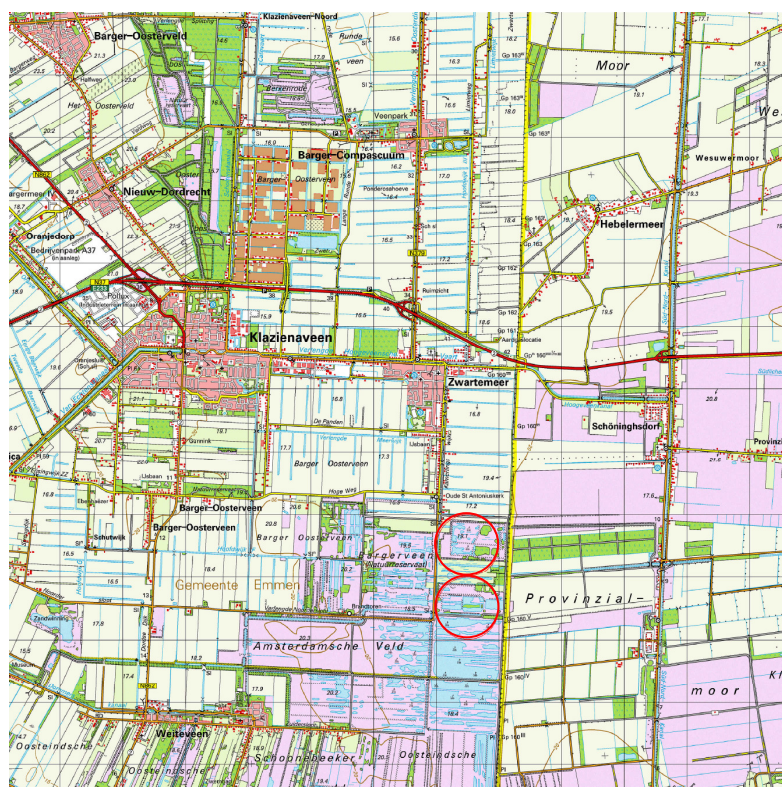

Fig. 2: Verspreiding (≥ 1995) van de ringslang in de omgeving Zwartemeer (waarnemingen op kmbok-niveau; Bron: RAVON Databank).

3.2 Levendbarende hagedis

Tijdens beide veldbezoeken zijn geen levendbarende hagedissen in het onderzoeksterrein aangetroffen. Ook in de directe omgeving zijn geen exemplaren waargenomen. In de RAVON Databank zijn geen gegevens van uit het plangebied aanwezig. De soort is vanaf 1995 op ca. 2,75 kilometer afstand, net ten noorden van het Bargerveen, waargenomen. Ook is de soort na 1995 aangetroffen in het heidegebiedje Berkenrode ten westen van Bargerveen, dit is op ruim 3 kilometer ten noordwesten van het onderzoeksgebied.

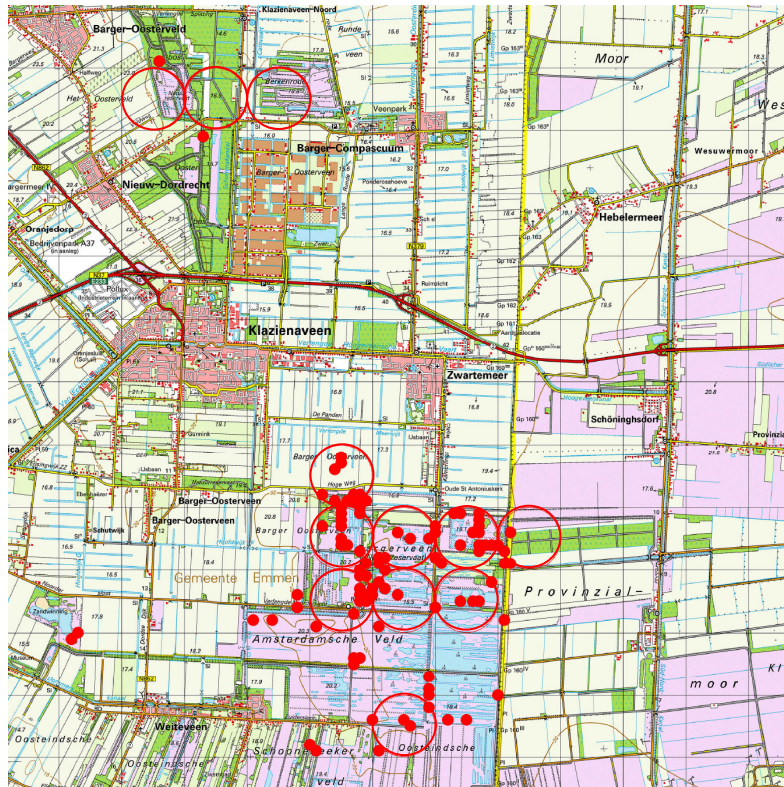

Fig.3 : Verspreiding (≥ 1995) van de levendbarende hagedis in de omgeving Zwartemeer (open grote cirkels betreft waarnemingen op kmhok-niveau Bron: RAVON Databank).

3.3 Overige soorten

Tijdens de inventarisatie is in de aanwezige plas een zeelt aangetroffen. Het is niet aannemelijk dat de soort dit water op natuurlijke wijze heeft bereikt en uitzetting is zeer waarschijnlijk. Aan amfibieën zijn gewone pad (2) en bastaardkikker (1) aangetroffen. Tevens zijn drie onbepaalde groene kikkers gezien en zijn tientallen larven van groene kikkers waargenomen. De RAVON Databank bevat één melding van een poelkikker. Dit exemplaar is in 2009 op korte afstand van het onderzoeksgebied aangetroffen. De waarneming is in 2009 gedaan in kilometerhok 267-528. De poelkikker opgenomen in tabel 3 van de Flora- en faunawet en tabel 4 van de Habitatrictlijn.

4 DISCUSSIE & CONCLUSIE

4.1 Ringslang

Hoewel het onderzoeksgebied voor de ringslang geschikt lijkt, is de soort er niet aangetroffen. In theorie kan de soort het onderzoeksgebied vanuit het Bargerveen via de ecologische verbindingzone langs de Runde bereiken. De soort is tamelijk mobiel en de verbindingzone oogt geschikt voor de soort. Echter, deze zone is pas recentelijk gerealiseerd en verspreiding over enkele kilometers binnen dit tijdsbestek lijkt minder waarschijnlijk. Verspreidingskaarten van Van Uchelen (2010) laten zien dat er vanaf 1990 meer waarnemingen van ringslangen in en om het Bargerveen zijn gedaan. Geen van deze waarnemingen is nabij het onderzoeksgebied gedaan. Op basis van de inventarisatie en beschikbare gegevens kan worden aangenomen dat de ringslang niet in het onderzoeksgebied voorkomt.

4.2 Levendbarende hagedis

Het onderzoeksgebied is geen typisch habitat voor de levendbarende hagedis en oogt matig geschikt. De soort is tijdens het onderzoek niet aangetroffen. In tegenstelling tot de ringslang is de ecologische verbindingzone minder geschikt voor de levendbarende hagedis. Dit gecombineerd met de zeer recente realisatie daarvan, maakt het onwaarschijnlijk dat de soort in het onderzoeksgebied zal voorkomen.

Op basis van de inventarisatie en beschikbare gegevens kan worden aangenomen dat de levendbarende hagedis niet in het onderzoeksgebied voorkomt.

Literatuur

Kamerling, J..M., 2010. Afrit 7 Zwartemeer, A37. Onderzoek naar beschermde natuurwaarden. Oranjewoud.

Uchelen, E. van (red.) 2010. Amfibieën en reptielen in Drenthe; voorkomen en levenswijze. Uitgeverij Profiel, Bedum.